

Avslører hudkreft på en-to-tre

En liten skanner på størrelse med ei datamus kan avsløre hudkreft kjapt og effektivt.

TONE VASSBØ

Fredag 23.09.2005, 06:40

oppdatert 06:42

Prototyper av det revolusjonerende apparatet er under utprøving i Bergen og Oslo.

Ondartede føflekker kan være vanskelige å oppdage for fastleger. Nå skal legene kunne bruke et hendig optisk apparat på størrelse med ei datamus for å avdekke hudkreft på et tidligere stadium og med høyere treffsikkerhet enn i dag. Det er målet til professorene Jakob J. Stamnes, Knut Stamnes og Johan Moan.

De tre professorene og deres hjelpere i PhotoSense AS satser først og fremst på USA og Australia som marked for det nye produktet.

Innovasjonspris

PhotoSense er blant de ti finalistene til DnB NORs innovasjonspris. Vinneren som kåres i dag, får 250 000 kroner og en idétest. 400 ideer har kjempet om finaleplass.

- Vi tar sikte på å kunne se kreften med en gang. Potensialet er stort, og vi har fått positiv mottakelse overalt, sier professor Johan Moan ved Radiumhospitalet.

Moan sitter selv i styret i PhotoSense, og er kjent som professoren som trodde at lyset kunne helbrede kreft. Alle lo, men han fikk rett. I dag er oppfinnelsen hans internasjonalt kjent, og patentet eid av den norske farmasibedriften PhotoCure.

Fra hav til hud

Helt sentral i utviklingen av oppfinnelsen er Moans gamle studievenn Jakob Stamnes, professor ved institutt for fysikk og teknologi ved Universitetet i Bergen.- De metodene som vi i dag utvikler for optisk satellittovervåking av havet i samarbeid med Knut Stamnes, professor ved Stevens Institute of Technology, USA, kan brukes i framtidig hudkreftdiagnose. Vi bruker sollyset for å beregne konsentrasjonen av alger i havet. Jeg tenkte at denne metoden også måtte kunne brukes på hud. Også her har vi partikler som sprer og absorberer lyset forskjellig. Vi kan måle reflektert lys i de forskjellige hudlagene. Ut fra beregninger kan vi se om det er sykdom i hudlagene, forklarer Stamnes til Dagbladet.

Mye falsk alarm

I dag er 95 prosent av alle mistenkelige tilfeller som blir henvist til spesialist, ikke kreft. Dagens metode for diagnostisering av hudkreft koster tid og penger.

- Vi vil få færre falske alarmer, fordi dette kan lukes ut med en gang hos allmennlegen. Undersøkellesmetoden er dessuten mindre ubehagelig for pasienten, sier professor Johan Moan.Målet er å teste hundre tilfeller fram til neste sommer. Samtidig har de fått en avtale om klinisk utprøving ved Mayo-klinikken i Arizona.

- Dette prosjektet skal vi få til, men det er ikke lett, sier professor Stamnes og setter sin lit til støtte fra de mye omtalte Sårkornfondene.

Ansvarlig redaktør: Thor Gjermund Eriksen Redaktør Dagbladet.no: Rune Røsten.

Utviklet av: **db medialab**